

Conclusies van de Coördinatie Commissie voor
Europese Integratie en Associatieproblemen van
28 oktober 1981

De Coördinatie Commissie heeft tijdens zijn zitting op 28 oktober 1981 de volgende agenda behandeld.

Vorbereiding van de Raad Ontwikkelingssamenwerking
op 3 november 1981

1. Noord-Zuid Dialoog
2. Evaluatie van het communautaire hulpprogramma
3. Spoedhulp procedures
4. Algemene beleidslijnen voor 1982 inzake financiële en technische samenwerking met niet-geassocieerde ontwikkelingslanden
5. Strijd tegen de honger in de wereld
6. Energie in ontwikkelingslanden
7. De rol van de vrouw in het ontwikkelingsproces
8. Handelsbevordering

De Ministerraad zou zijn instemming kunnen geven met de navolgende overwegingen en conclusies.

Vorbereiding van de Raad Ontwikkelingssamenwerking
op 3 november 1981

1. Noord-Zuid Dialoog

Zoals gebruikelijk, zal de Ontwikkelingsraad een informele gedachtenwisseling hebben over de stand van zaken in de Noord-Zuid Dialoog. Deze keer zal de discussie in het bijzonder zijn gericht op een aanlyse en evaluatie van de Noord-Zuid Topconferentie welke op 22 en 23 oktober te Cancun heeft plaatsgevonden; alsmede op wat er na Cancun kan en dient te geschieden. De Coördinatie Commissie overwoog in het licht van de passage in het Cancun-slotcommuniqué dat "the heads of state and government confirmed of the desirability of supporting at the United Nations, with a sense of urgency, a consensus to launch global negotiations on a basis to be mutually agreed and in circumstances offering the prospect of meaningful progress. Some countries insisted that the competence of the specialized agencies should not be affected.", wellicht het moment gekomen is om nieuwe initiatieven of formules te bedenken, danwel op mogelijke initiatieven van anderen in te spelen. De Coördinatie Commissie oordeelde dat het nog te vroeg is, om over de inhoud van een eventueel Gemeenschapsinitiatief te spreken. De drie hoofdelementen van een nieuwe ronde van wereldwijde onderhandelingen, zoals die tot nu toe werd voorzien, passeerden vragenderwijze de revue.

- dient de selectie van thema's c.q. agendapunten te worden herzien, uitgebreid of nader ingevuld?
- dient de voorziene laatste fase van een nieuwe ronde (1e fase: opstelling van doeleinden, 2e fase sectoriële behandeling in de gespecialiseerde organen, 3e fase: "package deal" in VN-kader te New York) te worden bijgesteld?
- zou het helpen wanneer de EEG de VS zou volgen voor wat betreft het respecteren van de competenties van de gespecialiseerde organen, zoals IMF en GATT.

De Coördinatie Commissie concludeerde dat Nederland er alert op dient te zijn dat de follow-up van de Cancun Conferentie in VN-kader spoedig in gang wordt gezet, zo nodig middels nieuwe initiatieven c.q. formules in het kader van een nieuwe ronde van wereldwijde onderhandelingen. Wordt daarbij op de hogergenoemde drie hoofdelementen ingegaan, dan zal Nederland die daarbij tevens dienen te betrekken.

2. Evaluatie van het communautaire hulpprogramma

Op Nederlands initiatief werd tijdens het Nederlandse voorzitterschap besloten tot periodieke evaluatie van de Gemeenschapshulp. Aan de a.s. Ontwikkelingsraad zal een ontwerp-resolutie voorliggen inzake de communautaire hulpverlening in de sector landbouwproductie en voedselhulp. Dit is de eerste sector die in deze evaluatie-exercitie aan de orde is gekomen. De ontwerp-resolutie bevat een aantal aanbevelingen om de effectiviteit van de Gemeenschapshulp op dit terrein te verhogen.

De belangrijkste aanbevelingen zijn:

- Voedselproductie en voedselhulp moeten worden beschouwd in de context van het totale ontwikkelings-samenwerkingsbeleid;
- voedselstrategieën dienen te worden opgezet;
- voedselhulp mag niet verstorend werken op de markt in de ontwikkelingslanden;
- zo mogelijk dient te worden ingespeeld op de macro-economische politiek van de ontvangende landen;
- betere coördinatie met andere multilaterale en bilaterale donoren dient te worden nagestreefd.

De Coördinatie Commissie stond stil bij de moeilijkheden welke bij de uitvoering van voedselhulp worden ondervonden. Daarbij werd meer in het bijzonder genoemd de beperkte mankracht waarover de Commissie op het gebied van de voedselhulp beschikt, competentieproblemen binnen de Commissie en de omstandigheid dat het voorkomt dat als voedselhulp geleverde produkten niet (meer) geschikt zijn voor menselijke consumptie. Een betere controle op de voedselhulp achtte de Coördinatie Commissie aangewezen.

De Coördinatie Commissie achtte het een belangrijke vooruitgang dat voedselhulp nu niet meer los wordt gezien van de structurele hulp bij de landbouwproductie.

De Coördinatie Commissie concludeerde dat Nederland de ontwerp-resolutie voor de sector landbouwproductie en voedselhulp positief beoordeelt. Bij de bespreking van de ontwerp-resolutie zal tevens kunnen worden stilgestaan bij de moeilijkheden welke zich bij de uitvoering van voedselhulp voordoen. De Coördinatie Commissie concludeerde ten slotte dat de evaluatie in andere sectoren dient te worden voortgezet. Deze zouden dienen te resulteren in een fundamenteel debat over grondslagen en doelstellingen van het communautaire ontwikkelingshulpbeleid.

3. Spoedhulpprocedures

Het betreft hier een bijstelling van de Gemeenschaps-procedures inzake het verlenen van spoedhulp ex art.950 van de Gemeenschapsbegroting. In de praktijk informeerde tot dusver de Commissie de Raad steeds van haar voorgenomen spoedhulpacties.

Gezien het feit dat de met spoedhulp gemoeide bedragen van 3 tot 40 à 60 MECU per jaar zijn opgelopen - uitgaven die voor het overgrote deel via overschrijvingen uit andere begrotingsposten worden bekostigd - onstond de behoefte aan een bijstelling van de tot op heden gevolgde praktijk. Deze wordt nu formeel in die zin bijgesteld dat in Raadskader steeds de mogelijkheid zal bestaan de Commissievoorstellen te bestuderen; hiertoe zijn bepaalde tijdslimieten voorzien.

De Coördinatie Commissie concludeerde dat Nederland akkoord gaat met de bijgestelde spoedhulpprocedure.

4. Algemene Beleidslijnen voor 1982 inzake financiële en technische samenwerking met niet-geassocieerde ontwikkelingslanden

Het betreft hier de door de Raad jaarlijks na advies van het Europees Parlement vast te stellen algemene beleidslijnen voor de hulp aan niet-geassocieerde ontwikkelingslanden. Dit jaar geschiedt deze vaststelling voor het eerst in het raam van de in februari jl. formeel aangenomen Kaderverordening voor de hulp aan niet-geassocieerden. De beleidslijnen gaan over de doeleinden en uitvoeringsmodaliteiten van de hulp, waaronder de geografische verdeling, de sectoren waaraan hulp verleend wordt en noodhulp voor niet-geassocieerden. Op één punt na bestaat er tussen de lidstaten reeds overeenstemming over de beleidslijnen. Verdeeldheid bestaat nog over de geografische distributie. De BRD is niet bereid om het voorstel betreffende de voor Africa te bestemmen hulp (d.w.z. voor Angola en Mozambique) te aanvaarden. Het Duitse bezwaar betreft het feit dat beide landen niet bereid zijn om toe te treden tot de Conventie van Lomé, terwijl zij daarvoor wel in aanmerking komen (de reden zou zijn dat zij niet de gebruikelijke Berlijn-clausule, die de Lomé-conventie ook van toepassing doet zijn op het "land Berlijn", wensen te aanvaarden). Beide landen zouden derhalve voor hulp in het kader van Lomé en niet voor niet-geassocieerden-hulp in aanmerking komen.

De Coördinatie Commissie concludeerde dat Nederland instemt met de algemene beleidslijnen 1982 inclusief de door de Commissie voorgestelde geografische verdeling van de hulp. Een oplossing voor het Duitse probleem dient op politiek niveau gevonden te worden; daarbij mag geen afbreuk worden gedaan aan de bestaande beheerscomité-procedure.

5. De strijd tegen de honger in de wereld

Commissaris Pisani heeft een plan ter bestrijding van de honger in de wereld opgesteld naar aanleiding van een Italiaans initiatief terzake, waarvan besloten is dat de uitvoering in EEG-kader zal plaatsvinden.

Het "Actieplan Pisani" bevat vier onderdelen:

1. een buitengewone voedselhulpactie van 40 MECU;
2. een programma voor opstelling en uitvoering van voedselstrategieën; afspraken tussen donoren en ontvangers ter verbetering van de voedselvoorziening in ontwikkelingslanden;
3. regionale acties ter bestrijding van grensoverschrijdende bedreigingen van de voedselproductie;
4. een bijdrage van de Gemeenschap aan internationale acties ter verbetering van de voedselveiligheid van ontwikkelingslanden (bijv. ordening van de wereldmarktgranen).

De Coördinatie Commissie constateerde dat de Algemene Raad van 26 oktober jl. op politieke gronden volledig heeft ingestemd met dit plan, inclusief de voedselhulpactie ad 40 MECU.

De Coördinatie Commissie overwoog dat de verdere uitwerking van deze actie (gebonden, ongebonden voedselhulp; overheid, niet-gouvernementele organisaties; ontvangende landen) in de daartoe bestemde kaders zal geschieden. Voorts overwoog de Coördinatie Commissie die het voedselstrategie-onderdeel het zwaarste element van het plan Pisani achtte, dat de Europese Commissie van het begin af aan betrokken dient te zijn bij het opstellen van voedselstrategieën.

T.a.v. de regionale acties oordeelde de Coördinatie Commissie dat deze zoveel mogelijk dienen aan te sluiten op reeds bestaande activiteiten. Voorts leek het de Coördinatie Commissie nuttig dat fondsen die voor bepaalde deelgebieden beschikbaar zijn (zoals Lomé, niet-geassocieerden, noodhulp) in combinatie met elkaar aangewend zouden kunnen worden. Ten slotte overwoog de Coördinatie Commissie t.a.v. het vierde onderdeel dat Nederland zich nog zijn positie voorbehoudt betreffende de middellange termijn kaderakkoorden voor de levering van landbouwprodukten. Bij deze discussie dient ook het element van de voedselstrategieën te worden betrokken.

De Coördinatie Commissie concludeerde dat Nederland in zijn algemeenheid kan instemmen met het plan Pisani, doch dat met name op het punt van de middellange termijn contracten nadere studie nodig is. Daarbij kan verwezen worden naar de vragen die over dit onderwerp in een ander kader reeds aan de Commissie zijn gesteld.

6. Energie in ontwikkelingslanden

Tijdens het Nederlandse voorzitterschap werd dit onderwerp geïntroduceerd aan de hand van een werkdocument getiteld "Energievoorziening in de derde wereld", dat was gebaseerd op de nota EG-OS. Dit werkdocument stelt dat het EG-ontwikkelingssamenwerkingsbeleid meer nadruk dient te leggen op de veiligstelling van de energievoorziening in de ontwikkelingslanden. Onlangs heeft de Commissie een document samengesteld, waarin een aantal mogelijkheden voor EG-deelname in energieprojecten in de ontwikkelingslanden wordt genoemd. De besprekingen over dit document bevinden zich nog in een beginstadium. De Coördinatie Commissie overwoog, dat, hoewel slechts vluchtige bestudering van het document mogelijk is geweest, op het eerste gezicht geen verrassende initiatieven in de tekst werden aangetroffen. Tijdens nadere bespreking te Brussel zal hierover uitsluitel dienen te komen.

De Coördinatie Commissie concludeerde dat de Nederlandse delegatie tijdens de komende Raad zal aansporen tot een spoedige behandeling van het Commissiedocument.

7. De rol van de vrouw in het ontwikkelingsproces

Nederland heeft tijdens zijn voorzitterschap in juni van dit jaar een nota ingediend met betrekking tot dit onderwerp. Tot nu toe is er onder het Britse voorzitterschap nog geen fundamentele reactie op dit stuk geweest, zodat van een voortgang van de discussie nog geen sprake is. De Commissie is verzocht verdere voorstellen te doen, hetgeen echter nog niet gebeurd is. De Coördinatie Commissie betreurd het dat tot nu toe niet meer follow up aan het Nederlandse initiatief met betrekking tot dit onderwerp is gegeven.

De Coördinatie Commissie concludeerde dat verdere druk op de Commissie dient te worden uitgeoefend om een document met betrekking tot de rol van de vrouw in het ontwikkelingsproces op te stellen. Voorts concludeerde de Coördinatie Commissie dat Nederland bij het voorzitterschap zal aandringen op een meer prioritaire behandeling van dit onderwerp dan tot nu toe het geval is geweest.

8. Handelsbevordering

Het Britse voorzitterschap heeft dit onderwerp aangekondigd in het werkprogramma van de groep ontwikkelingssamenwerking voor het tweede halfjaar 1981. De bedoeling is dat een inventarisatie wordt gemaakt van de instrumenten waarover de Gemeenschap beschikt voor de bevordering van de export uit de ontwikkelingslanden naar de Gemeenschap en dat op basis daarvan een actieprogramma wordt opgesteld. De Coördinatie Commissie overwoog dat waarschijnlijk van de zijde van het voorzitterschap een nader exposé gegeven zal worden van de bedoelingen die men met dit onderwerp heeft. De Nederlandse delegatie zou dan in een interventie eventueel een overzicht van de activiteiten die op dit terrein in Nederland worden ontplooid (CBI, ASEAN-Trade Center) kunnen geven.

De Coördinatie Commissie concludeerde dat het voorzitterschap gesteund zal worden in zijn pogingen om de Commissie een document over de exportbevordering uit ontwikkelingslanden te doen opstellen.